

МАРКЕЛЬ

ЗАКІНЧИВШИ ОСТАННІЙ КАДР, Я ПІДІЙМАЮ ОЧІ НА СКАЖЕНОГО

Рома — він розповідає про Розстріляне Відродження. І поки що це найцікавіший його урок евер. Я часто маю на уроках, тож усі жителі Будинку «Слово»* якось несподівано втрапили на сторінки мого нового коміксу і набули суперскілів. Хоча вони й так їх мали, судячи з того, про що він говорить.

Правда, у цьому коміксі якось забагато розстрілів... навіть як на комікс...

Повертаю голову і дивлюся на неї: вона пише на планшеті новий трек — навіть без звуку й навушників, просто чуючи те все «внутрішнім слухом», як вона каже, але раз по раз підводить очі — вона теж уважно слухає Рома.

* Маркель говорить про будинок, у якому жила більшість українських письменників і митців, що згодом потрапили під репресії і були розстріляні в 30-х роках XX століття, відтак їхнє мистецьке покоління отримало назву Розстріляне Відродження (назву дав пізніше Єжі Гедройць). Сам будинок розташований у Харкові (нині вул. Культури, 9) і отримав назву Будинок «Слово» через свою конфігурацію у формі букви «С». Він був побудований з ініціативи самих письменників. — Тут і далі примітки авторки.

Озираюсь: дивним чином його слухають геть усі — навіть ті, хто фарбує нігті, скролить інсту або, на перший погляд, втикає в книгу. Треба буде дати йому медаль — взяти олімпійське золото не так складно, як зацікавити цих людей. Може, він нарешті викупив — якщо урок нецікавий, з нього просто підуть; якщо й наступний буде нецікавим, далі вже просто не прийдуть. І його погрози ніяк не зарадять, у нас немає часу на нецікаві і непотрібні лекції... Чи, може, тема його справді бентежить — це завжди відчувається.

— Сиволап! Ви знайшли щось цікавіше за півсотні розстріляних митців? — гарчить Ром.

— Та я насправді вражений... — прокашлююсь, — до глибини душі...

— Іронія?

— Аж ніяк...

Ром пом'якшується.

— Просто думаю... чому вони не уникнули цього — не припинили, не поїхали... чому дали себе вбити?

Кілька останніх учнів підіймають очі на Рома, і повисає тиша.

Ром, на диво, сприймає моє питання серйозно і не просить забратися з класу, як зазвичай. Він сідає на стіл і обводить поглядом аудиторію.

— Вони не могли і не хотіли припиняти — у тому і був сенс. Вони хотіли говорити про дуже складні речі,

донести їх, хотіли щонайменше відстояти себе, свою мову і свої ідеали... І не збиралися від них відмовлятися навіть таким коштом. Вони мусили поборотися за правду, мусили її відкрити. І, за можливості, донести її іншим через своє мистецтво... Так я це бачу.

Ром завжди додає це, його дуже бісять фрази типу «автор хотів сказати, що...» — ніхто не знає і ніколи не дізнається, що, в дідька, хотів сказати автор, ми можемо тільки здогадуватись. Це, мабуть, єдине, в чому я з ним згоден.

І ось я вже йду шкільним коридором повз неї — вона говорить зі старшокласником — він їй подобається — #красивийвисокийкрутий. І я тут, здається, єдиний, хто не згадає, як його звати, бо мені абсолютно плювати. Кидаю собі під ноги скейт, вдягаю навушники, каптур — я невидимка, мене вона не бачить. Але ми найкращі друзі.

Я злітаю пандусами вниз, вистрибую на асфальт і несусь повз усе те лайно — прикидатися крутим, розумним, дорослим... яким там ще? Будувати несправжні стосунки, вирішувати несправжні проблеми...

Я зовсім не крутий,

не розумний

і не дорослий.

У голові застрягли думки про те, що говорив Ром...

Те, що робили ці люди, просто на голову не налазить...

А що робимо ми?

ЕНДЕР

А ЦЯ БІЛЯВКА МОЖЕ БУТИ ЦІКАВОЮ, ХОЧА ДРУЗІ В НЕЇ... ОДИН майже не говорить і постійно малює: чи то в зошитах, чи то... на стінах; інший ніколи не знімає шапки і навушників; мала, яка грає в ігри і хакає все, що потрапить під руки; синестет, який обляпує фарбами полотна, як одержимий; пацан, який весь час щось знімає (я навіть не знаю його в обличчя без камери); дівчина з вишневим волоссям і татухами по всьому тілу; сопляк, що вдягається як на подіум. Дивно, що навіть у такій тусовці схиблених, як наша школа, є якесь угруповання людей, які виділяються, — хоча наша школа загалом не для нормальних людей.

То в чому ж мій інтерес щодо цієї білявки? А не знаю...

Усе, що мені відомо, — це те, що вона грає на віолончелі. Зовсім не круто, скажіть? Але тут так не думають — тут вона ще й крута діджейка, яка грає в клубах (вже не на віолончелі) з тринадцяти років разом зі старшим братом. Вона пише музику і міксує треки не гірше за Гетту. Струнка, красива, має купу пірсингів, найкрутішу з усіх дівчат стрижку і найвищі платформи. Вона носить світшоти брата з сукнями, завідує шкільним радіо, де ставить, що хоче, і майже ні з ким не спілкується, окрім своєї мовчазної компанії.

ХРИСТИНА

ВІН КЛИЧЕ ВИЙТИ В КОРИДОР МЕНЕ! ТА ЦЕ Ж ПРОСТО ЖЕСТЬ, люди! Ендер тут, може, найкрутіший — так думають абсолютно усі.

Він класний танцівник, модель із контрактами за кордоном і заваленою повідомленнями інстою.

Можливо, це й банально, як вічно нагадує мені Маркель, але цей пацан мені цікавий.

Може бути в мені хоч щось від нормальної людини?

МАРКЕЛЬ

Я їДУ КРІЗЬ ШКІЛЬНИЙ ДВІР: ВСЮДИ КУРЯТЬ, ЦІЛУЮТЬСЯ, постануть фотки в інстаграм, п'ють каву, програмують — вчителі тут не мають жодної влади... Може, ми не такі вже й безхребетні, як я думаю? У цій школі вчатьсЯ діджеї, стилісти, дизайнери, художники, хореографи, блогери, хактивісти, інноватори, розробники, кіберспортсмени, письменники і композитори — «учнів» тут просто немає...

Але для всіх за межами школи ми — просто відморозки. А наша школа — таке собі гетто для тих, кому ніде немає місця. Такий собі «Дім дивних дітей», хіба що наш директор майже ніколи не перетворюється на птаха.

Навколо цієї школи вісім малюнків, які зафарбовуються десь раз на місяць, але наступного ранку постають знову. Філігранно, та? МИ з НИМИ тут воюємо на стінах. Досі. В усьому світі людям вже арти замовляють і платять за них, а ми — досі вандали.

То що ж роблю я?

Я їх створюю — власне ці ось малюнки — усі вони мої і моєї команди. І стіни цієї школи теж мої... і на них нема «жодного живого місця», як каже Психопат.